

11 december 2016, 3e zondag advent A

Broeders en zusters, de derde adventszondag geeft ons een glimp van de vreugde die het kerstkind heeft gebracht en zal brengen in onze wereld. 'Gaudete in domino semper', verheug u in de Her te allen tijd, hebben we gezongen. Wij zijn op weg naar het feest van zijn menswording, maar even mogen wij er al van proeven, van die volmaakte blijdschap. Dat doel bereiken we echter alleen langs de weg van zelfgave en niet zonder lijden. Johannes de Doper zit in de gevangenis en Jezus spreekt over het lijden dat de mensenzoon moet ondergaan. Echt vreugde vinden we pas in het geven en delen, in het samen dragen, in het geduldig volhouden. Broeders en zusters, erkennen we nu in stilte onze zonden om het mysterie van de eucharistie waardig te kunnen vieren.

Johannes de Doper is de grote figuur van de advent. De evangeliën tekenen hem als degene die de komst van de Messias aankondigt, die de mensen oproept om hun leven te veranderen en zich zo voor te bereiden op de komst van Christus. Bekeer u, maak alles klaar voor de Heer zodat Hij kan komen. Over zichzelf zegt Johannes dat hij kleiner moet worden zodat Christus groter kan worden. Hij vestigt niet de aandacht op zichzelf, hij staat belangeloos in dienst van de komst van Christus. In het evangelie van deze zondag horen we echter wat andere dingen over hem. Hij zit in de gevangenis, omdat hij kritiek had geuit op koning Herodes die leefde met de vrouw van zijn broer. Zijn woorden als profeet, waarmee hij Gods woord verkondigde, hebben hem al zijn vrijheid gekost en hij zal er ook nog zijn leven voor geven. In de gevangenis hoort Johannes over Jezus' optreden en de bijzondere werken die deze verricht. Hij laat dan via zijn leerlingen vragen of Jezus inderdaad degene is die ze verwachten, degene die zal komen. Zelfs in de gevangenis is hij nog bezig met de komst van de Messias. Maar waarom vraagt hij dat? Hij had al aangekondigd dat er iemand na hem zou komen die groter was dan hij en die het Rijk van God zou vestigen. Hij had zelf Jezus gedoopt, hoewel hij vond dat hij eerder door Jezus gedoopt kon worden. Waarom stelt hij dan nu deze vraag? Bent u degene die zal komen, of moeten wij op een ander wachten? Zou hij toch zijn gaan twijfelen, nu hij daar in die gevangenis zit? Of zou hij deze vraag stellen om Jezus te prikkelen iets duidelijk over zichzelf te zeggen. Zeg het nu, bent u de komende messias?

In ieder geval heeft de vraag van Johannes wel zo uitgewerkt. Jezus voelt zich uitgedaagd om te vertellen wie Hij is: kijk maar, zegt Hij, naar wat er gebeurt, naar de tekens die ik doe: blinden gaan zien, lammen gaan weer lopen, melaatsen genezen en doven horen. Er gebeuren reddende, heilbrengende tekens, wonderen die een nieuwe tijd aankondigen, de tijd van Gods koninkrijk. Zo heeft Johannes zelfs vanuit zijn donkere cel, waar hij niet meer levend uit zal komen, toch nog een boodschap van heil uitgedragen, door Jezus uit te nodigen over zichzelf te getuigen. Het is waar, Hij is degene op wie Israel en alle volkeren eeuwen lang hebben gewacht. Hij komt om ons te redden van zonde en dood en ons tot nieuwe mensen te maken.

Jezus op zijn beurt spreekt niet alleen over zichzelf. Hij keert nu de rollen om en vertelt wat de roeping van Johannes eigenlijk is. De mensen waren allemaal naar de woestijn gegaan om Johannes te horen preken en zich door hem te laten dopen. Maar zegt Jezus, waarom gingen jullie eigenlijk naar hem toe? Wat was jullie verwachting van hem? Wilden jullie iemand horen die trendy dingen zegt, die met alle winden meewaait en die als een rietstengel buigt in de wind? Of wilden jullie iemand horen en zien die in dure kleding loopt en in paleizen woont en zegt wat de machtigen graag willen horen? Of was het iets anders wat jullie zochten. Was het een profeet? Natuurlijk, jullie wilden een profeet horen, iemand die duidelijk en onomwonden de woorden van

God zegt en zich niet aanpast aan wat de mensen graag willen horen. Iemand die tot je hart spreekt en je echt raakt en niet alleen een profeet is maar zelfs de grootste, de voorloper van de messias. Door zo over Johannes de Doper te spreken, spreekt Jezus ook weer over zichzelf. Het is waar, hij is de voorloper, ik ben de Komende, de gezalfde van God, in wie Gods Rijk definitie begonnen is. De vraag van Johannes uit de gevangenis en het antwoord van Jezus aan de leerlingen maken ons duidelijk wat die twee figuren in de advent ons willen zeggen. Ze richten zich tot de zoekende mensen, mensen die uitzien naar verlossing.

Wat dat betreft zijn de mensen van toen en de mensen van nu niet heel verschillend. Ook wij hopen op verlossing, verlossing van alle kwaad, van geweld en onrecht, van pijn en verdriet. Misschien denkt u vanmorgen wel dat Johannes de Doper en Jezus het wel mooi konden zeggen, maar dat er sindsdien niet veel veranderd is. Nog steeds leven wij met zorg en angst. We horen over oorlog en aardbeving en discriminatie en in ons eigen leven is er ziekte en eenzaamheid. Wanneer zal dat Rijk er echt zijn, wanneer worden we verlost van het kwaad? De tweede lezing vergelijkt ons met een boer die wacht op de oogst. Hij kan het niet afdwingen, hij kan het groeiproces niet versnellen. Hij moet geduld hebben. Geduld tot de regens gevallen zijn, waardoor het graan kan ontkiemen en uitbotten en groeien en aren vormen. Het is een langzaam proces en je moet wachten. Heb geduld tot de komst van de Heer, zegt de apostel Jakobus ook tegen ons. Blijf vertrouwen dat Hij zal komen om alles tot voltooiing te brengen. Het woordje 'geduld' komt vier keer voor in de tweede lezing van vandaag. Maar één keer gebruikt hij ook nog een ander woord: wees moedig. Inderdaad, we hebben moed nodig, moed om vol te houden, moed om niet aan angst en verlamming toe te geven, moed om ons hart gericht te houden op de Heer en zijn komst. Hij zal komen: voor ons persoonlijk en voor onze wereld, Hij zal komen om recht te doen, Hij zal komen om de verlossing te voltooien, om het kwaad te verwijderen. Hij zal komen om ons thuis te brengen, bij God, bij elkaar, bij onszelf. Hij zal komen om blijdschap te brengen, diepe vreugde.

Op deze zondag Gaudete worden wij eraan herinnerd dat de Heer ons blij wil maken, niet een beetje blij, maar dat hij ons een volkomen vreugde wil geven, 'opdat uw vreugde volkomen zij', zegt het Johannes-evangelie. Het is een vreugde boven mate, die groter is dan wij omvatten kunnen. Als wij binnengaan in de vreugde van de Heer is dat een vreugde die wij ons niet kunnen voorstellen. Zo diep en volmaakt als wij hem dan kennen en beminnen, zo diep is dan ook onze vreugde, zegt Anselmus van Canterbury. En hij legt verder uit dat die volmaakte vreugde ook bestaat omdat anderen, die je lief hebt als jezelf, ook in die hemelse heerlijkheid zijn. Je vreugde wordt verveelvoudigd omdat je die deelt met zo ontelbare velen. Zo grootse vreugde kun je niet vatten. Jesaja gebruikt voor die blijdschap de beelden van de natuur: woestijn en steppe zullen zich verheugen, de dorre vlakte zal bloeien met lelies, ze zal van blijdschap jubelen en juichen. En, zo voorziet Jesaja, allen voor wie het leven vaak een ballingschap was, komen dan thuis, hun hoofden omgeven met eeuwige vreugde. Op deze derde adventszondag krijgen we een glimp te zien van de onvoorstelbare blijdschap die God ons wil geven. We hebben daarvoor mogelijk nog wat geduld nodig, maar de weg is ons gewezen, en die weg is vlak bij ons, die weg is Christus. Met hem kan niets ons afhouden van de volmaakte vreugde waarvan we de voorsmaak met Kerstmis weer gaan vieren. Veel geduld en moed gewenst op de weg daarheen. Amen.